

OZVĚNA ZAPADU

(ECHO OF THE WEST)

PUBLISHED WEEKLY

ZABAVNÝ TYDENÍK

Vychází každou středu. Published Wednesday

Vydavatelé: ODKARKA BROTHERS, CLARKSON, NEB.

Předplatné na rok \$1.00 Subscription \$1.00

Adresa jednoduše: ODKARKA BROS., CLARKSON, NEBR.

Cechové a válka.

Snadné vítězství spojených nepřineslo by kýženého výsledku.

Máme přičiny k zárukám proto, že Němci vyhrávají? Myslíme že ne. Všecky okolnosti svědčí o tom, že veliké přesile konečně přece podlehnu. Jisto chtěl tolik, že nikdy nemá velkou cenu úspěch snadný, vítězství laciné. Kdyby měla být válka krátká, kdyby se podařilo Němce a Rakušany zdotlati brzo, ve dvou nebo třech měsících, sotva by to prospělo Slovům, zvláště nám národům malým.

Na prvním místě nepovažujeme spojence za žádné anděly. Díváme se na věci okem skutečnosti a nedáváme je zaslepití nadšením. Nevěříme, že národové velcí, Francouzi, Rusové a Angličané, a to zvláště Angličané, vedou tuto válku za osvobození národů malých. Budou-li národové malí konečně přece osvobozeni, stane se tak jen proto, že to bude vyžadovati prospěch velkých.

Čím bude válka delší, čím nákladnější a namáhavější, tím méně budou národové velcí pomýšlet na kořist. Dobrý příklad máme na Angličanech, kteří sice dnes bojují na naší straně, ale k nimž vzdor tomu přece jen dlužno chovati se s velikou nedůvěrou. Anglická politika jest již po staletí stejná a dobře známá: Udržovati na pevně rovnováhu, nenechat nikoho příliš vyrůst. Angličané šli do války s nechtí a byla obava, aby se nakonec neobrátili proti některému ze spojenců, hlavně proti Rusům. Oni se bojí vždy jen toho nejmenšího. Dnes již Angličané smýšlejí jinak. Němci zaplavili vojenským Belgií a severní francouzské pobřeží a dá se očekávat, že jejich Zepelinové budou brzo zasypávat bombami Londýn, jako dnes zasypávají Paříž a Antverpy.

To způsobilo veliký obrát v anglickém smýšlení. A my pravíme, že nebude dobře, dokud nejen Francouzi, ale i Rusové a Angličané nebudou přesvědčeni, že německá převaha musí být zdrcena za každou cenu a za každou obět. Těch obětí bude třeba právě se strany anglické. Angličané budou muset v mnohém povoliti Rusům a Slovům, budou-li se chtít uchrániti od hrozící záplavy německé.

Jenom válka těžká a namáhavá vyvolává nadšení a dovede pohouti lidi k obětem. Pád Napoleonův vyvolal "sbratření" ohrožených panovníků, z nichž žádnému ani nenapadlo, aby chtěl druhého ožermi oloupiti. Šlechti viděli nepřítel jen jednoho a radovali se z jeho pádu.

Spojení národové balkánské byli nad Turky vítězství tak snadných a tak ohromných, že toho ani z daleka neočekávali. Nežli uplynul rok, vypukla mezi nimi válka bratrovražedná. Taková válka mohla by vypuknouti i nyní, kdyby vítězství nad Němci byl příliš snadné.

Je třeba, aby se bojující národové vyčerpali a vysílili, nežli počnou hledati pomoci a spojení s národy malých, nežli uznají za vhodné zříditi samostatnou Polsku nebo český stát. Na něco takového dá se pomýšleti teprve tenkrát, až se spojenci pevně přesvědčí, že Německo jest hanbou civilizace a nebezpečím pro Evropu a že zdrcena být musí.

Kdyby měla válka skončiti brzo, snadným výletem na Berlín z Paříže a z Petrohradu, byli by Angličané první, kteří by se Němci zastali z toho důvodu, aby se udržela evropská rovnováha. Teprve potom, až se s nimi chytí do smrtelného zápasu a až sami zakusí těch slasti válečných, kterých dosud doprávali jen Francouzům,

Belgům a Rusům, teprve potom až dostanou z Němci šlechetnou hrůzu, potom teprve nabudou Angličané jasného názoru o tom, co znamená nebezpečí německé a čeho je třeba na jeho odstranění.

Nejedná se jen o vítězství nad Němci, ale i rozumný mír a spravedlivou a moudrou úpravu poměrů evropských do budoucnosti.

Paříž a Berlín.

Němci a germánofilní strategové, kteří za zelenými stolky s praporečky v ruce posunují po mapě pluky, divise a armádní sbory, perážející armády spojenou a Rusů, prodávají se zálibou na přirovnávání přítomné německé kampaně s tažením z roku 1870, a tvrdí, že nynější tažení srovnává se osudně do nejmenšího podrobností s válkou prusko-francouzskou, nehledě ovšem k tomu, že rozměry armád od těch dob vrostly na mnohonásobný počet. A to jako každé přirovnání, i toto kulhá. Tehdejší Francie, pokud se formy vládní týče, byla zbankrotovaným císařstvím, trpící korupcí a neschopnou byrokracií, s človen veliké citlivostí, ale malých schopností, na císařském stole. Dnes stojí zde zdravá, silná republika, vědomá svých cílů a svého poslání, odhodlaná brániti se do posledního dechu přívalu severních barbarů. A nejen že Francie samotná byla by s to učiniti tenkrát obtížnější provedení hitavých plánů německých pirátů. Francie posiluje vědomí, že na východních hranicích Německa vystává jí mohutný spolek, jenž v téže chvíli, co nepřítel stojí před branami světové metropole, napřáhá ruku po Berlín. A tak v této světové válce můžeme se dočkatí ojedinelé podívané, že vítězství nepřítel, obsazující hlavní město sousední země, bude musiti přilhlžiti k tomu, jak jeho vlastní sídlo vlády ocitá se v rukou jiného odpurce.

Kdybychom měli souditi z jasotu německých žurnalistů nad rychlým blžením se německé armády k Paříži, musili bychom se domnívati, že Němci k yne otevřená cesta do francouzské metropole, jakmile jednou dorazí k jejím branám, a tím porážka Francie bude dokonána. Ve skutečnosti lze předpokládati, že teprve u Paříže narazí Němci na tvrdý oříšek. Jak dlouho může Paříž odolávati záplavě germánských hord? V roce 1870 město vzdorovalo Němci po čtyři měsíce, ačkoli nebylo připraveno na obležení. Dnes celé tu potraviny a veliká stáda dobytka hromí se do bezpečného pásma, neboť Francouzi nedají se tenkrát překvapiti nepřipraveni. V německých vojenských příručkách zuznamována jest Paříž jako nejmohutnější opevněné město na světě. Vojenští znalci předpovídají, že může vzdorovati při nejmenším jeden rok proti armádě čítající půl milionu mužů. Vše, co lidský důmysl mohl vynalézt k obraně proti nepříteli, jest u Paříže připraveno. Třicet šest mohutných obrněných tvrzí, pokrytých nesmírnými ocelovými pláty, každá s třiceti až šedesáti děly, s celkovou posádkou 170,000 mužů, tvoří základ obrany. Celý kraj mezi nimi jest opatřen podkopy, nepřekročitelnými pastmi, ploty z ostnatého drátu v nestvůrné sněsíci pokrývají celé čtverce míle. Kromě permanentních posádek jest pohotov 200,000 mužů zálohy, umístěných v zákopech, za náspy a v malých kupolových tvrzích, které se tak dobře osvědčily u Lutichu.

Vetřelci, aby se dostali do města, musí prorazití třemi soustřednými kruhy pevnosti. První kruh, měřící v obvodu 75 mil, má v poloměru asi 12 mil, a skládá se z 19 tvrzí, zbudovaných z konkrētu a oceli. Pět mil dovnitř jest druhý kruh, skládající se ze sedmácti tvrzí, vyplňujících mezeru mezi vnějšími tvrzemi. Byly to tyto tvrze, které vzdorovaly Němci v roce 1870, ale od té doby byly skoro úplně přestavěny a zmodernisovány, a na mnoze byly spojeny hradbami, na ochranu pěchoty. Třetí obranná linie jest poměrně

slabá, tvoří jí hradební zeď, která, jakkoli sesílená 48 stop širokým příkopem, může vzdorovati pouze jízdě a pěchotě, ale nikoli dělostřelcům.

Bude s to Paříž odolávati návalu nepřítel s tímto důkladným pásmem opevnění? Jedna věc vnaší stín pochybnosti do odpovědi, jež musila by jinak vypadnouti kladně. Proslýchá se totiž, že německá armáda vyzbrojena jest obléhacími děly silnými nevidanými, které jsou "triumfem" Kruppovy zbrojovky, jak hrde poznamenávají Němci, kteří nacházejí největší úspěch lidského důmyslu ve vynálezu stroje co možno nejvíce vražedného. Pravi se, že děla tato vrhají střely více nežli střeve v průměru měřící do vzdálenosti šestnácti mil, střely, nabitě traskavinou strašlivých účinků, složenou neznámého, rovněž "triumfem" to objev některého německého genia. — Kdyby Němci skutečně byli s to dopravití před Paříž tyto nestvůry, byly by přičiny, abychom se chvěli o osud hrde královny nad Seinou. Mimoděk připomíná si člověk Verneovo "Olečivé město" při popisování těch to nesmírných oblud k ničeni lidských životů určených.

Berlín nemá naproti tomu nijakého opevnění. Němci nikdy ani na okamžik nepřipustili si myšlénku, že by kdy vystal jim nepřítel, který by zapoměl na to, že "Němci kromě Boha nebojí se nikoho na světě" a odvážili se vpadnouti se svým vojskem až do psné metropole nad Sprévu. Ale okamžik ten přece jen se blíží, kdyby Němci sebe více vzpírali se této myšlénce. Pět armádních sborů rozloženo jest na výhodní straně města, připraveno jsou odraziti vpád ruských legií. Lidská těla jsou ovšem nejlepšími hradbami, ale zbývá viděti, budou-li dostatečná. Berlín jest poplašen na výsost zprávu, že Rusové chystají se pomstiti zkázu Louvainu úplným zničením Berlína. Doufejme, že se tak nestane, ale pravdy řečeno, zničením Louvainu povstala pro svět škoda daleko větší, nežli kdyby sto Berlínů srovnáno bylo se zemí. Berlín, stejně vystavěný a skvělý jako je dnes, může býti za rok vystaven poznovu; Louvain nikdy nepovstane ze sřícenin, v oné starobylé vznešenosti, jakým byl před vpádem německých vandálů. Naprosto by neškodilo, kdyby ruská baterie namířena byla na "Siegesallee" a smela onen stupidní špalír kasárnických soch, ve kterém jest ztělesněn celý militaristický systém německého národa.

Kdo zbohatne z války.

Obyčejně se praví, že z války nemá nikdo žádný zisk, ani vítěz. A je to pravda, nebo i vítěz, nepočítá-li se cena lidských obětí, ztráti třeba jen oběhem a zanedbaním země mnohem více nežli mu sebe větší náhrada válečná může odplatit, neboť sotva že kryje skutečné válečné vydání. Národ poražený má škody ještě větší, ale výdělek má přece někdo, a to jest "válečný trust", zhotovitel děl, střeliva, lodí, ale nade všechno peněžníci, jejich rukama peníze na válku se dlužné a vyplácené pocházejí a proto jest to zajímavý moudrý návrh, jaký učinil nedávno anglický spisovatel a její kongresník Tavenner z Illinois ve své mnovně opakoval, že má-li se zavěsti mír, bude nutno věci zaříditi tak, aby "válečný trust" z války těžiti a bohatnouti nemohl. To jest, vlády samy by si měly zhotovovati svoje děla, střelivo, oděvy, vozy a válečné lodě.

Ze někdo z války přece bohatne a to právě lidé, kteří do války nejdu ukazují především peněžníci a prvními mezi nimi to nčkával původní Rothschild. Ten položil veliký základ ku svému obrovskému jmění jen z války. Nejdřív to bylo, když jeho rukama procházelo 1,290,000,000 jenž Anglie platila hessenskému panovníkovi, kterýž jí "prodával" své vojáky k boji proti Američanům o samostatnost 1775-83 válčím.

Hlavně ale si pomohl z národního dluhu, do kterého s Pittem, státníkem anglickým zavlekl Anglii.

A nejvíce si pomohl z válek Napoleonských. Tyto země přivedl na pokraj úpadku, jenom žid — Rothschild unel z nich zbohatnouti.

Onen hessenský kníže, William I., jenž ty své vojáky prodával Anglii, měl Napoleona v náramné nenávisti. Proto když Napoleon naň jednou táhl, William věděl, že ze všeho nejdřív — bu my popad všechno jeho jmění, a aby se to nestalo svěřil je Rothschildovi.

Ohledně Napoleonských tužeb nebyl na omly. Neboť Napoleon jak přitáhl, dal vyvěsiti bulletiny, v nichž oznamoval, že panovnícká rodina Hosse-Cassel nahromadila mnoho jmění tím prodáváním vojím Anglii a pro tuto hanebnou lakotnost a lidokupectví, že přestává existovat.

Jméni její ovšem nyní mělo připadnouti nástupci, to jest Napoleonovi a tomu se jednalo o to, kde to jmění jest. Zavolán Rothschild. Povídalo se, že mu William I. svěřil svých \$3,000,000 na horovosti a Rothschild že tyto peníze sechoval do viných sudů.

To je ale sotva pravda, protože v sudech by peníze nepřinášely žádný úrok a pak by je někdo mohl najít. Rothschild ale ty peníze poslal do Anglie, kdež zatím jeho syn Nathan měl banku. Mnoho-li mu kníže svěřil nad ty \$3,000,000 není známo.

Nežli William se mohl do své vlasti vrátiti, starý Rothschild (Maier) zemřel, a William si ovšem myslil, že se se svými penězi vícekrát neshledá. Bylo to tedy obrovské překvapení, když jeden Rothschildův syn (těch bylo pět, jakož i pět deer) mu ten obnos pěkně vrátil, celý nescházelo nic, ovšem úroky a výdělek, jaký s těma penězi udělal si nechal, a to bylo hodně.

Někdo tohle má za velikou poctivost se strany Rothschilda. Jako poctivost to také dopadá, ale ve skutečnosti je to spíše schytralost. Lidé totiž vědí, že obraty politiké se stávají rychle a neočekávaně, každý věděl, že po zemřelém dědili jeho synové a že by někdy přátelé Wilémovi, až by mohli, na ně uhodily o zaplacení sumy svěšené, k níž by mohli hodně přilhat, nebo počítat z ní velké úroky. Není tedy nic divného, že Nathan R. volil raději jistou cestu, věda že s poctivostí se nejdál dojde a byl poctivým, když mu to slibovalo jistý prospěch, sprostilo ho to strachu a pak mu to učinilo jak věděl — velmi dobré odporučení u jiných panovníků světa. Ti se totiž dověděli o této poctivosti a to znamenalo pro něho větší výdělek, nežli by mu byl podvod přinesl. A což když se k tomu, prý nepravdivě rozhlašilo, že starý Rothschild byl strašně mlučen, aby prozradil, kde ty peníze knížete Wiléma chová a přece nic Napoleonovi neprozradil. Maier Rothschild zemřel 1812, počítalo se, že má mnoho milionů jmění a pět jeho synů si zařídila banky v pěti hlavních městech evropských, leždle rozkazu otcova zůstali všichni spojení pod jedinou blavou. A co toto spojení znamenalo, ukázalo se docela jinak, nežli ve případě synů Svatoplukových, kteříž vzájemnými hádkami mnohon říši oči svého přivedli ku zkáze. Mladý Rothschildové svým spojením staly se vládci kapitálu a tím samými i ovládají potentáty politické, a když tito válkami si přimázejí velké ztráty, někdy i pozbudou koruny a starosti mají veliké, Rothschildům každá válka znamená další výdělek obstaráváním půjček.

Co válka pro ně znamená, ukázalo se na příklad v bitvě u Waterloo. K porážce Napoleona bylo třeba především peněz na válečné potřeby, a tyto opatroval finančně Napoleon, Nathan Rothschild, měnil poukázky Wellingtonovy až na výsledek vítězství Angličanů a Němci záviselo skoro všechno.

Kdyby byli bývali poraženi, nebyl by dostal peníze, jež půjčil. Kdyby zvířezili, byl by dostal všechno, ale několikamásob. Dlužní úpisy anglické, jako vůbec každé jiné klesaly náramně v ceně vůči

Bolesti a křeče

při revmatismu, neuralgii, ústřelu čili houseru jsou spěšně zahánány, je-li použit

SEVERŮV

Gothardský olej

jako liniment. Zmęšuje zápal, odstraňuje otekliny, zahání křeče a ztuhlost.

Cena 25 a 50 centů. Na prodej v lékárnách.

Severovo léčebné kožní mýdlo

SEVEROVY TAB-LAX Projímavé cukrovinky pro děti i dospělé. Cena 10 a 25 centů.

Na prodej v lékárnách. Nepřijímejte nápodobenin. Nemá-li je váš lékárník, objednejte si je přímo od

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Ia.

nejitotě, jak válka skončí. Aby věděl první jak to dopadne, odebral se Nathan na bojiště. Jakmile spatřil, že u Waterloo je porážka Napoleonova zpečetěna, ujížděl zpět do Londýna. Platil více nežli každý král za nejlepší koně, a když přijel do Ostende, chtěl se dostat na druhou stranu, hned, vzdor tomu, že právě zuřila hrozná bouře. Každý se bál na moře se vydat, ale za 2,000 franků se k tomu přece vyskytl plavec, jenž ho převezl, když Rothschild učinil napřed opatření, že ve případě utonutí, bude o ženu plavcevu postaráno. Do Londýna se dostal Rothschild když nikdo jiný nevěděl, zdali k bitvě došlo, tím méně jak dopadla, neboť tenkrát telegrafu nebylo. Jakmile přišel, nastala jeho loupeživá hra. Začal totiž na oko prodávati papíry anglické. Lidé, kteří věděli, že se vraec z bojiště, vzali to za znamení, že Angličané prohráli, a anglické papíry prodávány každým s velikými ztrátami. Rothschild ovšem je dal tajnými agenty za tu sníženou cenu kupovat a když měl všechno, co se dalo uchytiť "přišel Anglii na pomoc", totiž prohlásil, že ty papíry dále klesat neměhly, ale bude je kupovati sám.

To poskytló důvěry přestaly klesat, a když potom přišla zpráva, kterouž Rothschild už dnu znal — zpráva o tom, že Napoleon poražen na hlavu, hleděl opět každý anglický konsoly kupovat, ale Rothschild je měl v rukou velkou většinou. Za ten jediný den vydělal přes \$5,000,000. A nyní je to Rothschildům jedno, která strana vyhraje, oni mají výdělek jistý vždycky, neboť drží stále jak si dohromady, když potentátí a národové mezi sebou válčí a vzájemně ozebračují, do dluhů čím dále více se zamotávajíce.

Evropa bude ruská.

Proslulý essayista pronáší pozoruhodný posudek a výsledku války.

Ve vynikajícím londýnském časopisu Chronicle píše Harold Begbie článke: "Jak bude vypadati Evropa zitra?" a uvádí v něm: "Mr. Norman Angell (známý vynikající spisovatel o mezinárodní politice) řekl mi dnes ráno o této válce: Je při ní zvláštní to, že každý bojjuje a přece bojuvati nechce. Jisto jest, že válka vyvolá dvě veliké změny: Předně se Evropa stane ruskou a za druhé se střední světového obchodu přestěhuje z Londýna do New Yorku. Rusko zvířezí, protože musí. Ono zavolá milion svých sedláků — ze šestnáctého století, aby opustili pole a šli do války. Němci je pobijí. Car vyvolá druhý milion, zase je Němci pobijí. Ale přijde zase nový milion, a konečně musí převaha zvířezit. Ti, kdož zstanou na živu, půjdou vzdělávati svá pole — ale kde zstanou na živu v Německu, Anglii a Francii, zvláště v Německu a Anglii, až bude tomu vraždění konec? Naše industrie, pokud je z eihel a malty, může zůstatí státi, ale kde bude úvěr? Jak

nakrmíme své miliony dělníků továrních, jak se pozdvihneme znovu na nohy? Kde najdeme toho strojnika, který by spravil jemné ústrojí našich obchodních a hospodářských hodin, tak třeba pochroutí mané, aby se křvadlo opět pohybovalo? — Šťastní ruští se dlejí, oni mají hodiny sluneční, ještě ze šestnáctého století, a ty se žádnou válkou neporouchají. Polezůstanou, ale za to průmysl a obchod celé Evropy octne se v ssutinách."

"Sotva uplynou tři měsíce, bude všechen pokročilejší lid v Evropě volati po návratu spofádáných poměrů. Válečná horečka se vybouří, váleční vládeové octnou se v nepřijímavé postavení vůči svým rozhněvaným a roztrpčeným poddaným, kteří jsou války této obětí. Co jim odpoví? Lidé budou chtít práci a plat, budou chtít jisti. Celá Evropa bude tak volati, a panovníci budou muset odpověděti. Kdo z nich bude míti tolik rozumu, odvahy a síly, aby pozdvihl civilizaci, kterou válka pošine o tři století dozadu? Zavěsí normální poměry? Tyto normální poměry vyvinuly se během tří století, dalo to velikou práci a nedají se obnoviti jen tak brzo. Bud' te jisti, že co nejdříve nastane hrozný zmatek. Zbrojení dělníka úplně ochromilo. Padne-li dělník, padá všecko. Jen vlnou těchto vojenských vládeů zastavena jest věda i civilizace. Lidkost byla oklamána a pozdě to poznává."

"Pamatujte si jednu věc: Mezi mladými rekruty evropskými, kteří budou umíratí po tisících, ba miliónech, jest vlastní výkvět civilizace. Rozstříleny budou mozky geniu, kteří snad mohli v deseti nebo dvaceti letech vynysliti pro lidstvo vynálezy největší důležitosti, ulevení bdy a odstranění bolesti. Kolik takových lidí jedna bitva zničí, kdož to ví? Zničíme mnoho skvělých duha, kterýž nás mohl osvécovati v dobách temnoty. Naši otcové upalovali bystré duhy, které obviňovali z kačřství a čarodějství. My nicíme nejbystrější ze svých andělů."

Čtete novou povídku "SOKOVÉ"

Pomsta Pytláků, "Věrní až do skonání", Zklamáná závist! Tři povídky v jedné knize od Karla Červenky. — Posleme všechny tři povídky do kterékoli části Spojených Států vyplaceně za 35ct. ODKARKA BROS., Clarkson, Nebr.

